

Posudek vedoucího diplomové práce

Vedoucí diplomové práce: Mgr. Lucie Jakubcová Hajdušková, Ph.D.

Oponent diplomové práce: Doc. Ak. mal. Jiří Kornatovský

Autor diplomové práce: Bc. Petra Ondřichová

Obor: Učitelství všeobecně vzdělávacích předmětů pro základní školy a střední školy výtvarná výchova - výchova ke zdraví

Název práce: Tělo toho druhého. Erotické obsahy jako učivo ve výtvarné výchově.

Téma této práce může znít poněkud „lechtivě“, jeho volba je ale spíše pragmatická a praktická. Bc. Petra Ondřichová si toto téma vybrala proto, že si uvědomuje, že se v současné škole vyučující potýkají s řadou velmi těžkých témat a otázek. Jednou z nich jsou ve výtvarné výchově právě obrazy, které zobrazují např. nahého člověka, mohou působit eroticky nebo být dokonce z oblasti pornografie. A autorka této práce se ptá: Patří tyto obrazy do výuky výtvarné výchovy? Jak zacházet s vizuálními díly, která se dotýkají sexu, erotiky, pornografie a ke kterým mají současné děti poměrně snadný přístup? Jak žáky vyučovat, aniž by vyučující musel uvalovat na řadu uměleckých děl cenzuru, neztratil tvář, žáky nemanipuloval nebo neohrožoval jejich zdravý vývoj? Toto téma je velmi náročné a citlivé. Domnívám se ale, že se autorce za pomoci dobře vybrané odborné literatury, za pomoci ukázek z různých literárních zdrojů a výroků sesbíraných od řady anonymních respondentů podařilo uspořádat zajímavou mozaiku, která sice místy svědčí o autorčině lehce naivním a nezkušeném pohledu na téma, ale také o obdivuhodné otevřenosti a upřímné snaze se postupně dobrat hlubšího porozumění.

Práce není tradičně členěná na teoretickou, didaktickou a výtvarnou/výzkumnou část. Autorka se v každé kapitole pokusila o propojení všech tří částí, každá kapitola tak zachází s určitou strukturou pojmů, ty jsou pomocí odborné literatury vysvětlovány a postupně také použity při popisu a výkladu určitého problému z praxe, tzv. příběhu. Tento způsob psaní považuji za poměrně náročný, ale velmi přínosný, protože teorie výtvarné výchovy nevzniká odděleně od každodenní praxe.

Přestože v teoretičtějších částech textu autorka citlivě vybírá a komentuje citace, pak překvapivě v příbězích z praxe podléhá tendenci příliš rychle hodnotit, srovnávat dětské výtvarné práce na úkor nezúčastněného popisu (např. poslední obrázek na str. 22 a komentář k němu) nebo situace příliš rychle interpretovat (str. 57, 2. odst.). Takovým komentářům bohužel chybí zpětná kritická reflexe a znovu pohled přes teoretickou část textu, který by dovolil komentáře korigovat.

Moment, který na práci oceňuji je důsledné propojení výběru ukázek z oblasti umění a vizuální kultury s návrhy výuky a pracovního sešitu pro práci s žáky na SŠ. Autorka díla v textu popisuje, vykládá a otevřeně formuluje důvody svého výběru (např. výstava *Dekadence now!*, výstava *Nackte männer*, díla *L. Klodové*, a další). Nepokouší se o encyklopedické postižení tzv. erotických nebo eroticky působících děl, takového přehledu by stejně nebylo možné dosáhnout, ale opětovně se k vybraným dílům a autorům vrací a znovu a znovu je objevuje.

Na závěr práce autorka uvádí podrobné a revidované přípravy s alternativními návrhy výuky, ty mohou jednak sloužit jako metodická pomůcka, ale také podklad pro hlubší analýzu a kritickou reflexi budoucích učitelů VV k tomuto tématu.

Jako výtvarný výstup autorka vytvořila pracovní sešit pro potřeby výuky. Propojuje se v něm jak výtvarná tak didaktická rovina autorčina uvažování o tématu. Pracuje zde s citacemi z odborné literatury i beletrie, je postaven na řadě odvážných obrazových ukázek a vyzývá uživatele (jak žáky, tak učitele) k mnoha zamyšlením, k vyhledávání informací a ke konfrontaci osobních pojetí a formulování vlastních postojů, k hledání nových významů.

Po formální stránce je práce zajímavě graficky řešená. Je psána čtivě, relativně gramaticky a stylisticky správně, v práci se nachází několik překlepů, drobných chyb v interpunkci a nepřesností. Autorka cituje podle bibliografické normy.

Práci doporučuji k obhajobě.